

Početna stranica » Kategorija » Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (4)

Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? (4)

JELENA JINDRA 28. SRPNJA 2021.

IZDVOJENO, LJUDSKA PRAVA

Foto: t.g.

Skraćeno pismo desete hrvatske Laure: “Moje dijete od pet godina leglo je u krevet i pomicalo se ispod pokrivača, te sam ga upitala što radi. ‘Igram se’, odgovorilo mi je. ‘Hoćeš da ti pokažem? Upali svjetlo. Hoćeš se igrati sa mnom?’ Svuklo je gaćice te se počelo dirati po spolovilu i oko rektuma. Pitala sam ga zašto to radi, a ono je reklo: ‘Tako se igram svaki dan s tatom prije spavanja.’ Godina je 2014. Nazvala sam *Hrabri telefon*, a oni su me uputili na Polikliniku. Djelatnica Poliklinike nas je naručila za tjedan dana i nije mi dala nikakav savjet ili uputu što da radimo. Mislila sam da ću dobiti savjet i psihološku pomoć. Nisu me informirali ni o važnosti hitnog ginekološkog pregleda kao važnog dokaza razotkrivanja seksualnog zlostavljanja djeteta. Kada smo za tjedan dana ušli u prostor Poliklinike, u hodniku je bio otac kojeg sam u međuvremenu prijavila policiji radi sumnje da je seksualno zlostavljao naše dijete. Kako je došlo do odavanja podataka potencijalnog zlostavljača od strane djelatnika Poliklinike i tko ga je pozvao? Nisu mi dali odgovor.

Pozvali su nas zajedno u prostoriju, govorila sam da ne želim biti u njegovoj blizini, a oni su ponavljali: 'Naš izvještaj poslat ćemo policiji, a on ovisi o tome kako vi surađujete.' Takva izravna prijetnja rezultirala je mojim plačem od nemoći i šoka. Nitko nije uzimao u obzir bol koju sam kao majka osjećala kada sam doznala za zlostavljanje djeteta.

“Naš izvještaj poslat ćemo policiji, a on ovisi o tome kako vi surađujete.’ Takva izravna prijetnja rezultirala je mojim plačem od nemoći i šoka”

Razgovor s djetetom proveli su u prisustvu oca i mene čime su onemogućili da dijete iznese relevantne informacije. Nekoliko puta sam djelatnicima to govorila, ali nisu obraćali pozornost. Multidisciplinarni tim Poliklinike izradio je nalaz i mišljenje u kojem zaključno navode kako tijekom obrade nisu dobiveni znakovi koji bi jasno upućivali na doživljeno spolno zlostavljanje.

Općinsko državno odvjetništvo nedvojbeno utvrđuje da je dijete bilo izloženo neprimjerenim sadržajima i/ili postupcima sa seksualnom konotacijom od strane neke odrasle osobe, ali da nije utvrđen stupanj osnovanosti sumnje da je otac spolno zlostavljao dijete. Do dana današnjeg nije utvrđen krivac. Poliklinika nije provela “forenzički intervju”. U nalazu i mišljenju nemaju audio, video ili tekstualni intervju s djetetom. Preskočili su napisati da otac redovito na internetu gleda sodomiju i zoofiliju, što je potvrdio i kasnije na sudu, da je dijete seksualno rektalno zlostavljalo mačku, crtalo muški spolni organ iz kojeg beba cucla mlijeko itd. U konkretnom slučaju seksualnog zlostavljanja mojeg djeteta postupili su suprotno svim pravilima struke i suprotno od onoga kako se prikazuju predstavnicima Vijeća Europe te u medijima i široj javnosti Republike Hrvatske.

U međuvremenu je otac tražio skrbništvo nad našim djetetom i, iako je nedvojbeno utvrđeno da sam kompetentan roditelj, Centar je, na temelju toga što sam prijavila oca za zlostavljanje koje nije dokazano, sudu dao mišljenje da je u interesu djeteta da živi s ocem jer da postoji rizik da ga majka “otuđuje”. Moje dijete danas ima 11 godina i živi samo s ocem za kojeg vjerujem da je pedofil i da ga zlostavlja. Osim teške boli radi svega što se događa mojem djetetu, dandanas imam noćne more i gušenja kad se sjetim situacija u Poliklinici, tog emocionalnog zlostavljanja djeteta i mene.

Za sadašnje zlostavljanje djeteta odgovornim smatram samo Polikliniku i njezine djelatnike, njihovo nestručno postupanje. Prijavila sam sve nadležnim institucijama, ministarstvima, komorama, nitko nije reagirao. Više nemam koga moliti pomoć.”

Mediji šute...

Hrvatske Laure godinama ovakva ili slična pisma o svojim iskustvima s djecom u Poliklinici šalju na sve relevantne adrese. To je jedan od razloga zašto je u temi “otuđenja od roditelja” u Hrvatskoj veći naglasak stavljen na ravnateljicu Poliklinike nego na druge institucije unutar sustava za zaštitu djece. U druge institucije, pogotovo centre i pravosuđe, građani su odavno izgubili povjerenje. Drugi je razlog taj što se Poliklinika specijalizirala u multidisciplinarnim obradama djece u tzv. visokokonfliktnim razvodima. Također, **Gordana Buljan Flander** jedina širi svoju vjeru u “otuđenje od roditelja” i preko hrvatskih granica, putem svojih “edukacija o otuđenju” u Srbiji, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori. Ravnateljica Poliklinike je, uostalom, na račun hrvatskih poreznih obveznika osnovala i udrugu pompozno naziva Europska udruga praktičara otuđenja od roditelja EAPAP.

Međutim, o svemu tome se u hrvatskim medijima ne govori.

*Za razliku od centara za
“
socijalnu skrb i njihovih
stručnjaka koji su često izloženi
opravdanim kritikama
javnosti, Poliklinika od početka
rada 2003. godine održava u
medijima umiveno lice i čist
obraz*

Za razliku od centara za socijalnu skrb i njihovih stručnjaka koji su često izloženi opravdanim kritikama javnosti, Poliklinika od početka rada 2003. godine održava u medijima umiveno lice i čist obraz. Takvo, marketinški vrhunski odrađeno filtriranje realnosti traje već gotovo dva desetljeća. Otkad se Poliklinika specijalizirala za nalaze i mišljenja o djeci u “visokokonfliktnim” razvodima, a pogotovo ispracticirala u utvrđivanju “otuđene djece”, na odvlačenju medija od tih tema radi se i preventivno, a gdje drugdje nego u medijima. “Otuđujući roditelji i nas stručnjake pokušavaju uvući u taj toksični trokut (...) Kada to ne učinimo, nego prepoznamo njihova zlostavljajuća ponašanja, tada svoj bijes i mržnju koju imaju prema drugom roditelju, kojeg oni smatraju ‘progoniteljem’, okreću prema stručnjaku. Redaju se optužbe prema stručnjacima, pozivi na linč i klevete..., posebno po društvenim mrežama”, jedna je od brojnih izjava G. Buljan Flander kojom javno traži medijsku zaštitu. I od novinara koji postavljaju logična pitanja i od tisuća hrvatskih Laura. Poliklinika i Hrvatsko novinarsko društvo lani organiziraju i okrugli stol na temu “Stručnjaci i mediji zajedno u zaštiti djece” na kojemu neki novinari i glavni urednici, doslovno traže od G. Buljan Flander dozvolu i priručnik kako i što

mediji smiju pisati. Naravno, u najboljem interesu djece. Pa predsjednik Hrvatskog novinarskog društva i ravnateljica Poliklinike zaključuje da Poliklinika treba organizirati edukaciju za novinare. Ta travestija, koja se pred očima javnosti odvija već 20 godina, mnogo više govori o hrvatskom društvu nego o G. Buljan Flander. Ona je samo ogledalo Hrvatske.

Primjerice, činjenica da je Europsku udrugu praktičara otuđenja od roditelja ravnateljica Poliklinike G. Buljan Flander osnovala s opskurnim engleskim bračnim parom kao platformu preko koje razvijaju svoje privatne ambicije – nauštrb zdravlja, integriteta i sigurnosti djece i roditelja – nije iznenađenje za one s dugim pamćenjem.

“Slučaj pravobraniteljica” (listopad 2005.)

Kao psihologica Dječje bolnice *Klaićeva* G. Buljan Flander je 1997. utemeljila Udrugu *Hrabri telefon* koja je i danas u Hrvatskoj pojam humanitarne djelatnosti u zaštiti zlostavljane i zanemarene djece.

Prihodi koje *Hrabri telefon* prima iz državnog proračuna, državnih poduzeća i od donacija prelaze, u pravilu, dva milijuna kuna godišnje. Nakon osnivanja Poliklinike 2002., uz podršku SDP-a, uslijedio je 2003., također SDP-ov politički projekt – Zakon o pravobranitelju za djecu i osnivanje Ureda pravobranitelja za djecu. Prijateljice su G. Buljan Flander, saborska zastupnica SDP-a **Milanka Opačić**, odvjetnica **Ljubica Matijević Vrsaljko** i **Jasna Ćurković Kelava**, ravnateljica Doma za nezbrinutu djecu *Nazorova*.

Vlada RH za prvu pravobraniteljicu za djecu imenuje odvjetnicu Lj. Matijević Vrsaljko, koja 6. listopada 2005. “preko noći” daje neopozivu ostavku. U medijima aferu vode pod nazivom “slučaj pravobraniteljica”. I glavni urednici je ušutkavaju, također “preko noći”. Do danas nije razjašnjena. Među svim sudionicima te afere još uvijek traje zavjet šutnje. Iz novinske arhive toga vremena, u pokušaju rekonstrukcije događaja, izdvajamo najvažnije dijelove. Tijekom školskih praznika troje djece nižih razreda OŠ Voltino u Zagrebu seksualno zlostavljaju dječaci viših razreda iste škole. U napuštenoj kući u školskom krugu.

*Zlostavljana djeca iz Voltinog
su u djetinjstvu “na svojoj koži”
upoznala djelovanje hrvatskog
sustava za zaštitu djece, kao i
njihovi roditelji koji nisu u
poziciji društvene ili financijske
moći.*

Majke zlostavljanih dječaka traže savjet i pomoć u školi i u Uredu pravobraniteljice za djecu. U Ministarstvu prosvjete dogovara se preseljenje zlostavljača u drugu školu i terapija u Poliklinici za njihove žrtve. Gordana Buljan Flander ravnateljica je Poliklinike i predsjednica *Hrabrog telefona*. Novinari otkrivaju da je predsjednik Nadzornog odbora Hrabrog telefona u gostitelj **Šime Oštarić**, koji je pucao na **Alberta Papu** i guranjem ubio gosta lokala *Metropola*. Novinari otkrivaju i da je G. Buljan Flander s tim Šimom Oštarićem osnovala građevinsku tvrtku *Luce d.o.o.* (suvlasništvo je ubrzo prebacila na svojeg brata **Stanka Matića**).

Pravobraniteljica za djecu Ljubica Matijević Vrsaljko na presici daje neopozivu ostavku jer je primila prijetnje smrću zbog slučaja zlostavljane djece iz Voltinog – tražila je da se dijete zlostavljač preseli u drugu školu. Novinari pišu da je pravobraniteljici prijetnje smrću, i to smrću njezina djeteta, uputio stanoviti **Rajko Bačnar** na nagovor Šime Oštarića. Naime, prema izvjestiteljima iz 2005. godine, dijete zlostavljač je sin Oštarićeva prijatelja. Ravnateljica Poliklinike G. Buljan Flander traži u Ministarstvu da žrtve i zlostavljači nastave pohađati istu školu jer da se “ništa strašno nije dogodilo”. Pravobraniteljica Matijević Vrsaljko i njezini zamjenici odlaze iz Ureda. Ravnateljici Poliklinike nije pala vlas s glave.

U *Slobodnoj Dalmaciji* 7. 10. 2005. **Nataša Škaričić** piše komentar pod naslovom *Šumovi u Hrabrom telefonu*, iz kojega izdvajamo:

“Za početak, nešto o Buljan Flander koja je s malim zakašnjenjem dala ostavku na mjesto predsjednice Hrabrog telefona. Potpuno je nebitno gdje počinju, a gdje završavaju njezine veze s osuđenim revolverašem Šimom Oštarićem. Radi se o tome da javna osoba koja se s godinama prometnula u društvenu glasnogovornicu ‘gandizma’ u ophođenju s djecom, ni sedam dana nakon izbijanja skandala ne razumije koliko je nečuveno da je jedan Oštarić bio na funkciji predsjednika Nadzornog odbora Hrabrog telefona, premda je tamo bio financijski koristan.

*Vlasnici i glavni urednici
 vodećih mainstream medija u
 Hrvatskoj, televizijskih,
 radijskih i tiskanih, produžena
 su ruka ravnateljice Poliklinike.
 Svjesno ili nesvjesno.
 Besmisleno ih je nabrajati jer je
 riječ, doslovno, o svim
 medijima*

Štoviše, izjavljujući da Upravni odbor Udruge nije smatrao da je uvjetna presuda na 11 mjeseci zatvora Oštariću prepreka da ga se stavi na to mjesto, Buljan Flander pokazuje i znakove amnezije: samo nekoliko mjeseci ranije, kada je ravnateljica *Caritasa Jelena Brajša* na sličan način branila svojeg osuđenog djelatnika, predsjednica *Hrabrog telefona* savršeno razumije da zavjet vjernosti prema takvim ljudima ne drži vodu. Nakon ovoga, Gordana Buljan Flander više nije vjerodostojna promotorica nenasilja, a u ozbiljnim bi zemljama njezin mandat na mjestu ravnateljice Poliklinike za zaštitu djece i mladeži iscurio dok izgovoriš 'donacija'."

No, u Hrvatskoj su od te 2005., kada je riječ o G. Buljan Flander, mediji zauvijek zašutjeli. Zlostavljana djeca iz Voltinog su u djetinjstvu "na svojoj koži" upoznala djelovanje hrvatskog sustava za zaštitu djece, kao i njihovi roditelji koji nisu u poziciji društvene ili financijske moći. Ako čitaju ove retke i to žele, voljela bih da mi se jave. Zanima me kakve je posljedice "slučaj pravobraniteljice" imao na njihovo zdravlje.

Za ravnateljicu Poliklinike "slučaj pravobraniteljica" iz 2005. godine bio je odskočna daska prema statusu hrvatske kraljice zlostavljane djece. Od 2006. do 2016. ostvarila je akademsku karijeru i primila sljedeće nagrade i priznanja za svoj rad: Psihologijska nagrada *Ramiro Bujas* Hrvatskog psihološkog društva 2007., Godišnja nagrada za promicanje prava djeteta Ministarstva socijalne politike i mladih 2008., Nagrada *Snježana Biga Friganović* Hrvatske psihološke komore 2010., Nagrada Grada Zagreba 2011., *Zlatni grb* Hrvatskog psihološkog društva 2012., Zahvalnica Hrvatske psihološke komore 2013., Nagrada za promicanje prava djeteta (za životno djelo) Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku 2018., Državna nagrada za znanost za 2019. godinu za popularizaciju i promidžbu znanosti u području društvenih znanosti Ministarstva znanosti i obrazovanja 2020.

Vlasnici i glavni urednici vodećih *mainstream* medija u Hrvatskoj, televizijskih, radijskih i tiskanih, svjesno ili nesvjesno njezina su produžena ruka. Besmisleno ih je nabrajati jer je riječ, doslovno, o svim medijima. Zanimljivo je samo primijetiti da je posljednjih godina redovita gošća emisija na TV *Laudato*, *Radio Marija*, Hrvatskog katoličkog radija, vijesti Informativne katoličke agencije (IKA).

Mediji šute, a institucije države – sudjeluju

Kada sam od DORH-a, temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama, zatražila broj kaznenih prijava protiv Poliklinike i njezinih djelatnika, po godinama, te podatke o tome koliko ih je odbačeno, a koliko procesuirano, primila sam, i nakon žalbi, rješenje bez odgovora. No s velikom sigurnošću mogu reći da su sve prijave DORH-u, a hrvatske Laure prijavljuju Polikliniku, odbačene kao neutemeljene.

Da je Državnu nagradu za znanost primila u 2019. godini, u kojoj javno promovira potpuno neznanstvenu doktrinu "otuđenja od roditelja", pa i to je u ovom društvu samorazumljivo.

Milan Bandić i Gzim Redžepi

Glavni pokrovitelj Poliklinike, do posljednjeg daha, bio je zagrebački gradonačelnik **Milan Bandić**. On je pozdravio i sudionike njezine međunarodne konferencije EAPAP-a, svojim aktom donirao je iz proračuna 50.300,00 kn Poliklinici za organizaciju tog webinara. "Profesorica doktor Goge Buljan Flander", kako ju je javno zvao, posljednje zbogom Milanu Bandiću objavila je na svojem službenom profilu na *Facebooku*.

Foto: Zagreb.hr

"Kao što je bio neumoran u vođenju Zagreba, tako je bio neumoran i u pružanju podrške našoj ustanovi i djeci – njegova su nam vrata u svim pitanjima zaštite djece uvijek bila otvorena. Tako me je odmah nakon prvog proljetnog potresa u Zagrebu, još na početku pandemije, pitao mislim li da će nam djeca imati problema s mentalnim zdravljem zbog svega što su proživjela i što proživljavaju. Nakon mog potvrdnog odgovora, odmah je reagirao i rekao: 'Osnovat ćemo Povjerenstvo za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih kojem ćeš ti biti na čelu. Odmah počni raditi. Djeca ne mogu čekati.' Njegov prerani odlazak za našu Polikliniku i za mene osobno nenadoknativ je gubitak. Iskrena sućut njegovoj obitelji. Počivao u miru", napisala je G. Buljan Flander.

Jednim od posljednjih svojih gradonačelničkih akata Bandić je odobrio isplatu 100.000,00 kn Poliklinici radi provođenja Programa *Zaštita mentalnog zdravlja* u 2021. godini. Inače, Poliklinika se redovito financira iz proračuna osnivača Grada Zagreba, preko Ureda za zdravstvo s oko tri milijuna kuna godišnje, a putem Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje s oko 6 milijuna kuna godišnje. Nedavno objavljene rezultate istraživanja koje je naručio Bandić *Godinu dana poslije: Rezultati probira mentalnog zdravlja djece u Zagrebu*, među ostalima, supotpisuju G. Buljan Flander i pulmolog **Gzim Redžepi**, koji je pod istragom Uskoka.

Podsjetimo, nedugo nakon Bandićeve smrti, Uskok je donio rješenje o provođenju istrage protiv zastupnika zagrebačke Gradske skupština i bivšeg zamjenika pročelnice Gradskog ureda za zdravstvo Gzima Redžepija (45) zbog trgovanja utjecajem radi izmjene sudske odluke o roditeljskoj skrbi i uzdržavanju.

“Tužiteljstvo je (...) izvijestilo da je Redžepi, koristeći autoritet gradskog zastupnika i višegodišnjeg bivšeg zamjenika pročelnice Ureda za zdravstvo Grada Zagreba, kao i činjenicu da je bio osoba od povjerenja tadašnjeg gradonačelnika Milana Bandića, pokušao utjecati na ishod vještačenja u sudskom postupku koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu.”

*Jednim od posljednjih svojih
“
gradonačelničkih akata Bandić
je odobrio isplatu 100.000,00
kn Poliklinici radi provođenja
Programa “Zaštita mentalnog
zdravlja” u 2021. godini.
Poliklinika se financira iz
proračuna osnivača Grada
Zagreba, preko Ureda za
zdravstvo s oko tri milijuna
kuna godišnje, a putem
Hrvatskog zavoda za
zdravstveno osiguranje s oko 6
milijuna kuna godišnje*

Riječ je o jedinom javno poznatom slučaju trgovine dječjim pravima i dodjeljivanja djeteta na skrb nakon razvoda ocu i primjenom doktrine “otuđenja od roditelja”. Onom **Severine Kojić**, koja je javno upozoravala 2019. godine: “Kad sam čula da ljudi iz Bandićeve blizine zapravo pomažu **Milanu Popoviću** u raznim radnjama tijekom procesa koji vodimo za skrbništvo nad našim sinom **Aleksandrom**, zatražila sam razgovor s njim (Milanom Bandićem, op. a.). Jer, prema mojim saznanjima, riječ je o cijelom jednom sistemu, cijeloj hobotnici, a zapravo je riječ o gradskim ustanovama. Jedna od tih ustanova je i Poliklinika za djecu Grada Zagreba koju vodi Gordana Buljan Flander, a gdje je Milan Popović dolazio s Gzimom Redžepijem, desnom rukom Bandića. Na službenim stranicama Grada Zagreba također je prije dvije godine objavljena i vijest popraćena fotografijom na kojoj se lijepo može vidjeti kako je Milan Popović sjedio u Dvercu s Milanom Bandićem, **Cherie Blair**, Gzimom i **Ivicom Lovrićem**“, upozoravala je

Severina Kojić u Nacionalu, 27. 10. 2019. pod naslovom *Bandić je priznao da mu je Milan Popović obećao 50 milijuna eura za investicije u Zagrebu*. I da se jednoga dana utvrdi da su stručnjaci počinili nepravilnosti “u najboljem interesu djeteta” – od centara za socijalnu skrb, Poliklinike, sudaca, Državnog odvjetništva – ni u slučaju ove hrvatske Laure, vrijeme bez djeteta joj nitko ne može nadoknaditi.

Sve institucije u sustavu za zaštitu djece i obitelji – DORH, sudovi, nadležna ministarstva, saborski odbori za obitelj, uredi pravobranitelja, stručne udruge i komore – svjesno ili nesvjesno, izgleda da surađuju u promociji doktrine “otuđenja od roditelja” G. Buljan Flander i Poliklinike.

Hrvatski stručnjaci protiv “otuđenja od roditelja”

Prema riječima hrvatskih stručnjaka koji se protive primjeni “otuđenja od roditelja”, u hrvatskoj praksi se već pokazuje ono što potvrđuju i međunarodna istraživanja – “otuđenje” je savršen manipulativni alat za zlostavljanje majki i djece. Protiv primjene “otuđenja” je većina stručnjaka za obiteljsko nasilje u Hrvatskoj, aktivističke ženske organizacije u zemlji, od Autonomne ženske kuće Zagreb, Udruge B.a.B.e. do SOS Rijeka – Centar za nenasilje i ljudska prava itd.. Protiv je i većina psihologa i psihijatara koji nisu “praktičari otuđenja”, kao i odvjetnika koji se s tim pojmom sve češće susreću u parnicama.

Woodall&Woodall u svojoj knjizi “Razumijevanje otuđenja od roditelja” pišu: “Djecu otuđuju i očevi i majke i važno je shvatiti što vam se događa iz perspektive koja nije rodno pitanje. Međutim, to jest pitanje moći i kontrole i, u najtežim slučajevima, pitanje zaštite djece.”

Psihologinja **Senka Sekulić Rebić** deset godina radi sa žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, a prisustvovala je 2019. godine i zagrebačkom predavanju Woodallovih o “otuđenju od roditelja”. “Mi nismo ni na početku rješavanja problema obiteljskog nasilja, a sada uvodimo temu ‘otuđenja’ koja, ako se neadekvatno i nekritički koristi, postaje jedan od mogućih alata u rukama nasilnika”, kaže mi psihologinja S. Sekulić Rebić. “Mi kao društvo nikada nismo naučili vjerovati ženama, i iz iskustva rada sa ženama žrtvama nasilja znam da one relativno brzo u sustavu mogu dobiti titulu nasilnog roditelja. Ova za nas relativno nova tema ‘otuđenja od roditelja’ nije sistemski prihvaćena od strane države, pa da bi ušla u sustav promišljeno, postepeno, sagledavanjem svih perspektiva, nego je uvezena. U našem slučaju iz V. Britanije, koja ima potpuno drugačiji pristup rodno uvjetovanom nasilju od Hrvatske. Drugo, ne može se povlačiti paralela između fizičkog i seksualnog nasilja nad djetetom od strane jednog roditelja i emocionalnih reakcija drugog roditelja na nasilje koje su dijete i sam taj drugi roditelj preživjeli. Reakcije kao što su ljutnja, strah, frustracija i zabrinutost koje će nenasilan roditelj pokazati na ovaj ili onaj način. Ideja da nenasilan roditelj mora ‘braniti’ nasilnog roditelja ispred djeteta i aktivno i usmjereno podržavati odnos nasilnog roditelja i djeteta je životno neodrživa

i pokazuje nerazumijevanje moći i agresije i čitave problematike rodno uvjetovanog nasilja. Ono što je temeljni problem s 'otuđenjem' je da se u jednoj zagradi ističe da se o njemu govori u slučaju kada nijedan roditelj nije zlostavljač. Pa mi na godišnjoj razini imamo prijavljeno oko 20.000 slučajeva obiteljskog nasilja, a koliko je neprijavljenih...

*Senka Sekulić Rebić: “U praksi
 “
 već vidim koliko su žene
 uplašene, koliko se boje
 prijaviti nasilje jer se tema
 “otuđenja” u našem društvu
 zloupotrebljava da bi se
 prikrilo obiteljsko nasilje”*

Nadalje, jedan od glavnih postulata “otuđenja” je da se ne smije gledati u razloge zašto je dijete otuđeno od roditelja, nego zašto je patološki spojeno s roditeljem koji otuđuje. A ne govorimo o tome da je to potpuno legitimna pozicija djeteta koje je vidjelo da je otac nasilan prema majci, što direktno dovodi u ugrozu i to dijete. Govori se da će se dijete uvijek zalijepiti za onog roditelja koji ima više kontrole i moći u odnosu. To bi značilo da su sva ona djeca koja iskazuju da žele biti s majkom koja je žrtva nasilja, da su te majke nasilne ili što? Po njima, majka emocionalno otuđuje dijete ako je tužna kada ono odlazi ocu. A što je s emocijama agresije na licima očeva? O tome ne pričaju! Kaže se da je prirodno da dijete ostvari jednaku razinu bliskosti s oba roditelja. Pa naravno, to je za dijete najbitnija stvar. Ali ne razvija dijete to po definiciji, dijete ne uči definiciju, nego uči život i razvija bliskost s onim roditeljem koji je prisutan. Mi imamo društvo koje ne podržava jednak angažman muškaraca i žena u roditeljstvu. I umjesto da govorimo o tome, arbitrarno uvodimo “otuđenje”, što može imati opasne posljedice za sve.

U praksi već vidim koliko su žene uplašene, koliko se boje prijaviti nasilje jer se tema “otuđenja” u našem društvu zloupotrebljava da bi se prikrilo obiteljsko nasilje. Veliki broj žena s kojima sam radila, koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje i jedva se iz toga izvukle, sada se ponovo vraća u taj krug nasilja, djelovanjem nasilnika koji koriste tu priču sa skrbništvom i viđanjem koja se sad jasno artikulira u temu “otuđenja od roditelja”. Kada govorimo o nenasilnim odnosima gdje su odnosi moći između partnera otprilike slični, tu je jako bitno imati temu ‘otuđenja’ aktivnu jer se to događa. Međutim, tema ‘otuđenja od roditelja’ u Hrvatskoj je uvijek u kontekstu obiteljskog nasilja jer je naše društvo takvo. I ne možemo pobjeći od toga da bismo pojednostavili stvari.

Djeca po Konvenciji o pravima djece imaju pravo na mišljenje. Ono što je sasvim točno je da nijedno dijete ne smije biti suočeno s izborom između dva roditelja. Ali djeca imaju pravo na

svoju autonomiju, i to ne samo onda kada to brani hipoteze stručnjaka, nego uvijek. Djeca koja priznaju da ih jedan roditelj zlostavlja, prema "otuđenju", lažu. To nema smisla. Što će to napraviti djetetu? To da djeca priznaju da su zlostavljana, a da stručnjaci to odbacuju je opasno za djecu, za žene, za muškarce, za cijelo društvo. Imamo četiri masivna sustava u zaštiti djece – obrazovanje, zdravstvo, socijalnu skrb i pravosuđe – svi vidimo koliko nam je pravosuđe korumpirano, i sada govorimo da bismo se trebali osloniti na te sustave u koje država ne ulaže dovoljno, da se educiraju o "otuđenju". Mi nemamo u Hrvatskoj sustave koji su opremljeni da mogu s visokom razinom točnosti donositi zaključke o "otuđenju" i zato je njegovo uvođenje toliko opasno. Slažem se s kolegicom Gordanom Buljan Flander da bi sve institucije trebale prihvatiti svoju odgovornost i za emocionalno zlostavljanje djeteta. Međutim, isto tako bi sve institucije trebale prihvatiti obavezu da jasno vide manipulativnu prirodu nasilnika koji je uvijek u nadmoćnoj poziciji nad žrtvom."

I odvjetnici protiv koncepta "otuđenja"

Ljudske sudbine i hrvatske Laure, iscrpljujuće sudske procese s nepredvidljivim ishodima i nevine žrtve lukrativnog rada praktičara "otuđenja" opisuju i odvjetnici koji se bave takvim slučajevima. "Sve češće žene svjedoče o jednoj specifičnoj vrsti napada svojih zlostavljača da su, nakon napuštanja partnerske zajednice, manipulatorice, lažljivice, da su sve izmislile i da okreću djecu protiv roditelja, da manipuliraju djecom. Od početne lažne optužbe, zbog pogrešnog pristupa sustava ovom problemu, treba proći dosta vremena da žene dokažu da nije problem u njihovoj manipulaciji, nego u zlostavljaču koji je dobio *know how*, koji je prepoznao kako vrlo brzo može nastaviti zlostavljanje, ali sada uz pomoć sustava ako taj sustav ne prepozna novi oblik nasilja niti vrednuje proživljeno nasilje.

Taj novi oblik nasilja sustav često ne prepozna zbog pogrešne edukacije koja se godinama provodi bez sudjelovanja poznatih i priznatih psihologinja, psihijatrica i pravnih stručnjakinja koje znaju kako treba implementirati pravne dokumente koji štite žene od rodno uvjetovanog nasilja. Te se edukacije provode bez ikakvog uključivanja aktivistica ženskih nevladinih organizacija koje bi u tim edukacijama trebale dati svoj doprinos razumijevanju nasilja protiv žena i doprinijeti mehanizmima zaštite žena i djece. Iako na službenim stranicama nekih priznatih edukatora stoji da je proživljeno nasilje ozbiljan problem koji može dovesti do otpora djece prema počinitelju nasilja, kroz edukacije se problemu i posljedicama proživljenog nasilja i nad ženom i nad djecom ne posvećuje dovoljna pažnja. Posljedica je da se sve više žena žali na odnos koji doživljavaju u postupku različitih psiholoških obrada ili sudskih postupaka", rekla je odvjetnica **Sanja Jelavić** na 30. obljetnici Autonomne ženske kuće Zagreb 14. prosinca 2020.

Sanja Jelavić: "Iako na službenim stranicama nekih

*Priznatih edukatora stoji da je
 proživljeno nasilje ozbiljan
 problem koji može dovesti do
 otpora djece prema počinitelju
 nasilja, kroz edukacije se
 problemu i posljedicama
 proživljenog nasilja i nad
 ženom i nad djecom ne
 posvećuje dovoljna pažnja.
 Posljedica je da se sve više žena
 žali na odnos koji doživljavaju
 u postupku različitih
 psiholoških obrada ili sudskih
 postupaka”*

“Stručnjaci prema ženama žrtvama nasilja imaju jedan diskriminatorni pristup. Osobito posljednjih godina. Mnoge su od tih žena oštećene u kaznenim postupcima, a to ne obvezuje ni CZSS ni građanske suce. Polazeći od jasne pretpostavke da svaki oblik manipulacije djecom, bez svake sumnje, mora biti osuđen, danas želim ukazati na to da se žene žrtve nasilja u posljednje vrijeme susreću sa sve većim brojem očito neosnovanih optužbi koje im jako otežavaju život i dovode do nesrazmjerne intervencije u njihov privatni život, a s time i do povrede njihovih ljudskih prava. To znači trpljenje nepravde godinama. Dakle, govorimo o dugom razdoblju u kojem te žene, uz sve redovne probleme koje život donosi, te žene trebaju izdržati te mučne sudske postupke, a pritom zadržati vedru energiju kojom trebaju osnaživati djecu koja žive s njima, za koju se brinu i koju odgajaju. A posljedice takvog nekritičkog pristupa za djecu zaslužuju posebnu analizu. Zbog toga dajem prijedlog AŽKZ-a, predlažem da Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo socijalne skrbi, pa i Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, i drugi edukatori i organizatori ovih edukacija, da osvijeste ovaj problem, da ga odmah jasno ugrade u svoje edukacije, da uključe stručnjake koji su upoznati s rodno uvjetovanim nasiljem. Predlažem da se preispita i vrednuje način vođenja dosadašnjih edukacija i osoba koje ih vrše jer su dovele do neželjenih posljedica i do povrede stručne primjene međunarodnog prava. Predlažem da se uključe edukatori koji znaju implementirati obveze koje proizlaze iz Europske konvencije i Istanbulske konvencije i niza drugih međunarodnih dokumenata. Ne radi se o pojedinačnim slučajevima, nego o strukturalnim problemima.”

Prijedlog Autonomne ženske kuće Zagreb i odvjetnice Sanje Jelavić za stručniju i upućeniju raspravu o “otuđenju od roditelja” , te kvalitetniju edukaciju stručnjaka unutar sustava, još

uvijek je otvoren. No, hrvatski praktičari “otuđenja” ne žele takvu javnu raspravu.

Serijal tekstova “Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece?” napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

U posljednjem nastavku: Kako je “otuđenje” ušlo u centre za socijalnu skrb? Postaje li Hrvatska tvornica “otuđene djece”?

[Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? \(1\)](#)

[Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? \(2\)](#)

[Sustav za zaštitu ili za zlostavljanje djece? \(3\)](#)

[djeca](#) [posvojenje](#)

Jelena Jindra